

Poznámka o znalosti rozporu jmenování členů RVVI se zákonem

Jiří Zlatuška

č. 211 / 2009

Strana 2947

Skutečnost, že premiér Petr Nečas vládě navrhl a vláda většinou 11 hlasů svých členů proti jednomu schválila 30. 11. 2011 svým usnesením č. 891 jmenování části členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace v rozporu se zákonem, bývá spojována až s ex post kritikou provedeného jmenování. Nemožnost jmenování M. Kopicové, P. Fialy a Z. Frolíka vyplývající ze znění zákona však byla známa již dříve, nejméně šest týdnů před oním jmenováním – viz výstřížek z časopisu Týden ze 17. 10. 2011. Rozporu se zákonem si byla vláda nepochybně vědoma, protože ministr Schwarzenberg při jednání o bodu, předloženém premiérem do programu dodatečně s tím, že o něm má být rozhodnuto bez rozpravy(!), na zřejmý rozpor návrhu se zákonem upozornil.

pro výzkum, vývoj a inovace jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy vlády. Předsednictvo Rady pro výzkum, vývoj a inovace tvoří předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace a tři místopředsedové volení z členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Předsednictvo řídí činnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace mezi jejími zasedáními a koordinuje činnost poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

(6) Členství v Radě pro výzkum, vývoj a inovace je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovněprávní vztah³³⁾ k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce³⁴⁾. Funkční období členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace je čtyřleté. Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.

časopis Týden, 17. 10. 2011, str. 61:

Končí slušnost

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) by měla být orgánem odborným, který poskytuje vládě podklady pro kvalifikované politické rozhodování v oblasti vědy a jejího financování. Požadavek odbornosti znamená logicky politickou nezávislost. Ta souvisí s pevně určenými funkčními obdobími a neodvoláváním členů ad hoc podle libosti politicky mocných. Předčasné odvolání z této v zákoně zakotvené instituce dělá jen sbor politických pimprlat. Končí transparentnost i elementární politická slušnost, kterou do procesu jmenování, zahrnujícího i veřejná slyšení, zavedl premiér Jan Fischer. Na postupu Petra Nečase zaráží i drobnost, kdy vypsání výběrového řízení na sekretáře RVVI oznámil stávajícímu sekretáři Marku Blažkovi jen tak mimochodem během promluvy na schůzi rady, stejně konsternovaná byla i většina členů rady, když slyšela o svém nijak věcně nezdůvodňovaném odvolání.

Web Úřadu vlády ČR oznamuje, že jmenování nových členů bude vláda řešit do konce října. S jistotou lze vyloučit jména Vladimíra Haasze, Miroslavy Kopicové, Petra Fialy a Zbyňka Frolíka, jejichž nové jmenování by přímo odporovalo zákonu, protože by se jednalo o třetí po sobě jdoucí období. O starost o českou vědu tu nejde. Výhrady k práci RVVI jsou od jejího předsedy nejvyšší záležitostí. Tisková zpráva na stránkách vlády hovoří o napětí mezi členy z průmyslové sféry a ostatními. Uvážíme-li, že se už téměř rok členové z průmyslu jednání rady neúčastní, svědčí to o intenzivních zákulisních jednáních mimo RVVI jako takovou. Něco podobného proběhlo za předsednictví Mirky Kopicové, kdy spolu e-mailem komunikovala jen část členů s výslovným vyloučením radních z AV ČR, protože se na ně zbylí potřebovali domlouvat. Takové jednání smrdí korupcí a finančními zájmy firem utrhnout z krajice veřejných výdajů na vědu co nejvíce pro subvenci svých tržních aktivit. Ušlechtilější by nebyl ani motiv zajistit financování udržitelnosti velkých investičních projektů, za kterými nestála kvalita a deklarovaná udržitelnost, ale místní politické zájmy.

V radě vládlo napětí

Jedním z nejskloňovanějších současných termínů je „konkurenceschopnost“. Na výdaje si musí naše země vydělat, a to v konkurenci s jinými zeměmi, georegiony. Významným předpokladem konkurenceschopnosti je podpora kvalitního vzdělávání, vědy, výzkumu a inovací. I v současné obtížné ekonomické situaci je výzkum a vývoj naší prioritou a výdaje na něj jako na jedinou oblast stále rostou. Vláda schválila státní rozpočet na rok 2012, kde výdaje na vědu a výzkum opět navýšila. Překročily hranici 26,6 miliardy korun; včetně prostředků ze zdrojů EU dosahují 38,7 miliardy korun. Klademe velký důraz na efektivní využívání výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Je jasné, že možnost komerčního uplatnění nemůže být u základního výzkumu hlavním motivem. To ovšem neznamená, že není nutné snahy o uplatnění výsledků vyvíjet nebo na ně dokonce vědomě rezignovat. O to důležitější je podporovat pouze ty obory, oblasti a týmy, které

prokazatelně dosahují mezinárodní kvality. Musí například skončit praxe „jánabráchismu“ při rozdělování grantů, která je bohužel v tomto prostředí velmi rozšířená. Prostě nejsme tak bohatí, abychom si mohli dovolit platit průměrnou nebo dokonce špatnou vědu. S tím souvisí mé rozhodnutí odvolat Radu pro výzkum, vývoj a inovace. Došlo k situaci, že ze stávající rady rezignovala nebo avizovala rezignaci pro nespokojenost s její prací polovina členů. Sám jsem s působením rady dlouhodobě nespokojen. Projevovalo se velmi silné a nefunkční napětí mezi zástupci jednotlivých institucí, především mezi zástupci Akademie věd, vysokých škol a průmyslové sféry. Rada se například nebyla schopna dohodnout na rozpočtu pro vědu, výzkum a inovace. Proto jsem za nejrozumnější řešení považoval vytvoření nové rady, přičemž řada jejich původních členů bude oslovena, aby v ní působila dál. Jmenování nové rady proběhne do konce října. Mým záměrem je, aby byla založena na renomovaných osobnostech vědeckého života, které budou hájit zájmy české vědy, nikoli partikulární zájmy institucí, které reprezentují.

Proti
Bylo moudré odvolat radu vlády pro výzkum a vývoj?
Jiří Zlatuška,
ameritní rektor
Masarykovy univerzity

Pro
Petr Nečas,
předseda vlády (ODS)